

KRATKA POVIJEST BOLESTI

HELENA BURIĆ

SADRŽAJ

Kratka povijest bolesti I	1
Monodrama (izgubljeni odlasci)	3
S crnom harpijom na pramcu	7
Kratka povijest bolesti II	8
Kako sam te izmislila	9
Amazonke	10
Novi poredak	11
Potruga	12
Zvjerka	13
Kućica za gluhoonijeme	14
Ja pušem, ti puckaš	16
Sati prekomjernosti	17
Estetičarka	19
Sutra ću ti predložiti da odemo	20
Mini ju	21
Veliki prasak	22
Kratka povijest bolesti III	23
Ubojstvo vrtnog patuljka	25

Rez na pravom mjestu	26
Nikad ne odustaješ	27
Smrt nevjernog druga	28
Nešto je trulo u Pleasentvillu	29
Moj novi prijatelj	30
Bilo ti je svejedno	31
Kada odem	32
Cepelin	33
Apetit	34
Opet voliš narančasto	35
Moja Frida	36
Pričaj sa mnom	37
Suđenje	38
Izuzmite me od posjeta žalovanja	39
Svi gradovi na razglednicama su isti	40
Kotlovina	41
Indijansko ljeto	42
Trčimo posljednji krug	43
Meksiko	44
Memento	46
Raskoljnikov	47

Vita je finita	48
Kratka povijest bolesti IV	49
O autorici	50
Impresum	51

KRATKA POVIJEST BOLESTI I

liječim samo stvarnost
hommagei – strogo zabranjeni
ugravirao sam na drvenu pločicu
zakucio je iznad vrata
male ordinacije
na granici čujnosti
nalijepio fluorescentnu sličicu
eustahijeve trube
čiji su ventili pritisnuti do trilera
a zatim legao pod stol
na kojem nije bilo ničeg
osim do bola ugođenog stetoskopa
k vragu i satelitska
i vaši sretni mesindžeri
osuti mrtvačkim pjegama
i vaši izgubljeni svjetovi
zar nikada ne spavate
pušioničari
ali pacijentica je već sjedila preko puta
i mrmorila
o krvnim podljevima na jagodicama
pjegavim bjeloočnicama
urtikarijama tamo gdje su se prije protezale
moonlight sonate
i zvijezda s njenog nosa
koja sniježe i po najjačem suncu
noću joj
veliki i mali medvjed
šapuću o izgubljenim odlascima
u očajničkom pokušaju da skratim priču
protresao sam joj ramena
i šapnuo

nema tu nikog osim tebe, baby
sve je to prokleta monodrama
kapiss'

MONODRAMA

(izgubljeni odlasci)

pričaj mi strašne stvari o sebi
koje stvari
pa stvari koje nikada prije nikome nisi rekla, naravno
jednom sam pobjegla od kuće na par sati
daj, daj, ne pravi se blesava. sigurna sam da si već ubijala npr., davila golim rukama,
kamenovala, vadila utrobu štonosekaže i slično
zašto bi bilo tko o bilo kome želio slušati takve grozote
a kako se drugačije uistinu zbližiti s nekim
ok, ubijala sam, ali i mene su
zaobilaziš temu
slušaj, doma imam pravog pravcatog vrtnog patuljka
izmišljaš
podvalili su mi ga na sajmu rabljenog cvijeća i pripadajućih elemenata. jede za dva polarna
medvjeda i brblja ko pet baba. zove se alfonso
sereš
hej, pa nisam mu ja birala ime

crvena:

jednog od narednih dana ti ćeš razvezati i posljednji čvor i ostaviti za sobom moja
izbljedjela čudaštava. znam da ćeš se neko vrijeme vraćati kasno noću, ali samo kako bi
pred jutro otišla još dalje.
usta su mi puna sušenih meduza i štavljene kože. moje riječi padaju pred tebe kao mrtve.
diskretno mi daješ do znanja da bi najbolje bilo svojski šutjeti o svemu.

alfonso (*samo me letimično pogleda preko ramena*):

pošteno. i tako već odavno nemaš bogznašto za reći, baby.

pjegava:

otkada te nema, iz kuće izlazim ranim jutrom lakoga koraka, prozračna poput avionskog
traga na vedrom nebu, skoncentrirana na divne sporedne stvari razasute po pločniku.
vraćam se na vrijeme za ručak, s cvijećem u naručju i svježim voćem u najlon vrećicama.
nezamjenjivo građansko dostojanstvo građanki uramljeno je na zidu moje spavaće sobe

umjesto obiteljskog portreta.

ne vjerujem u tvoju žudnju. svi su tako uvrnuti i plahi kada najviše treba pokazati hrabrost. ne zanima me tvoje smiješno skrovište, ni tvoja nepovratno oštećena mjesta. ostajem ovdje. ovdje je sve utješno ograničeno. pa i ljubav.

alfonso (*zaliјеva cvijeće na balkonu, zijeва*):

morat ćeš to pustiti na miru, baby.

crvena:

do maloprije sam šutjela kao riba gusto upletena u tvoju kosu kroz koju se nadviruju zvijezde. stavljala sam ti email na ušnu školjku, a da mi se nije potkrala nijedna jedina riječ. sada bi najednom pričala, ali je prekasno da te nazovem. sat pokazuje da je vrijeme upravo prošlo. kao i posljednji autobus ove noći. svijeće paluјaju duž cijele vukovarske. spomendan je. niz ulicu se cijedi razliveni vosak i kiša. za uglom cvili strašno rezignirani simfonijski orkestar. naravno da slijedi žučna rasprava s bogom ili s onim što je od njega ostalo. i vječno pitanje. što zapravo treba reći tebi ili bilo kome?

alfonso (*sjedi u osvijetljenom prozorskom okviru i puši*):

hej, hej, a da ljude jednostavno pošalješ na cameru obscuru dot com? a da spomeneš nešto što se lako čita, baby? a da malo bolje razmislimo o svemu što te je bacalo u zanos?

ahahaha-hihi-haha

(*sve dok ga ne poklopim lončanicom*)

crvena:

ta kiparica je rekla, nikog ne očekujem do osam, kako bi bilo da me izvajaš u obliku školjke ili morskog konjica dok još imamo vremena?

ali ja samo prodajem perlice i dream catchere dolje na plaži, a ni to mi ne ide najbolje.

mogla bih izraditi nešto čemu ćeš se kasnije smijati, rekla sam, a malo krivonogo pseto je zarežalo na balkonu.

ona zloguka lutka ukradena iz muzeja moderne umjetnosti me razroko gledala s naslonjača, a zatim su ipak krenuli prvi taktovi valcera. ram pa pa, ram pa pa.

alfonso (*samo mu vrh kapice viri nad dućanima cimetne boje*):

ma daj, baby, pojednostavni nam, pliiz!

pjegava:

u jednoj od ovih visokih kuća, iza jednog od onih blijedožutih prozora, možda u onoj

potleušici pokraj starog rimskog naselja, ostali su moji harmonikaški zvukovi i cirkuska kola, a moje putovanje je zauvijek završilo.

svaka pomisao na ostanak mi naliže na grudi poput nenadano aktiviranog zračnog jastuka. ali ostajem. i točka.

alfonso (*leži skriven ispod gljive na pizzi, namiguje*):

baby, ne vjeruj ni riječ. u džepu joj je divlja mačka čiji je rep visoko podignuti prugasti upitnik.

pjegava:

u baru na dokovima. na istoj hrpi; mornari i njihovi kapetani, lake žene s inteligentnim tužnim pričama, pjesnici vječno uronjeni u alkohol i ranu smrt, odbjegle djevojčice sigurne u povoljan raspored planeta.

za stolom u kutu ispijam svoju prvu kavu, a već oko dvanaest prvu čašu crnog vina. netko kog uopće ne poznajem mi brzo naručuje novu. izvana dopire zvuk tegljača. šankerica pali svijetla od kojih samo nazirem tvoje pokrete. čekaju se lučki radnici iz druge smjene. a zatim tišina i blues u haljini od komadića razbijenog stakla. svijetlim crveno. poput lampiona.

crvena:

fijesta je krv pomiješana s prašinom i polomljenim rogovima. muškarci u zgužvanim lanenim odijelima sa zavrnutim nogavicama fućkaju kada te nanjuše. oni koji ne fućkaju imaju satove na dugim srebrnim lancima i monokl. netko lijeno okreće vergl. putem do hotelske sobe uštinem bosonogo dijete uronjeno u kaleidoskop.

predvečer mi šiješ raspuklinu na čelu i ranu na leđima zadobivenu u uličnoj borbi, a zatim me tako pokrpanu potežeš prema kabareu na uglu. u dnu prozora se lijeska maroko. kao i obično, loše procjenjujem udaljenost.

alfonso (*pokušavajući se popeti na wc- školjku*):

lagano mi se povraća od tebe, baby.

crvena:

na dvorišnoj rasprodaji. štapovi, bičevi, korbači. preparirano cvijeće, umjetno perje, svilene marama. kišobrani, suncobrani, gromobrani. stoljetna prašina i 149 vrsta šešira. glavu guram u jedan stari panama, a tebi nabavljam fino ušćuvani kobali od zečje dlake. preskačem po tri skale penjući se do tvog stana.

pjegava:

dobila sam šešir u kojem ću obići sve gradove koji počinju sa sao. paulo, antonio, jose, martinho, vicente, luis... pisat ću poeziju, opasnu i zelenu poput južnoameričkih rijeka. tebi ću nabaviti usnu harmoniku i izrezbareni naslonjač kojeg ćemo vući svuda za sobom. spavat ćemo pod mostovima ispljunute u noć poput brodskih baklji, uvlačit ćemo se u barbarske haustore i tu i tamo platiti sobu u sumnjivom hostelu. bez plana putovanja, bez dana i noći, s potjernicama koje gore na suncu, prepuštat ćemo se mračnom palucanju svijeta, udišući potpuno nove mirise mesa i prašine.

crvena:

u vlaku uvijek sjediš pored prozora. to je zato što ja ionako ne vidim najbolje. razmišljam o tome kako bi negdje trebalo zapisati da smo jednom sišle negdje u planinama samo zato što su se na noćnom nebu zvijezde prožimale kao na van goghovim platnima. ako te u snu muči zvuk parnog stroja i neobično vrtloženje u želucu, ne brini, to te samo ja ukucavam u priče o putovanjima na koja se nikada nećemo otisnuti.

alfonso (*dok čita pjesme blaisa cendrarsa*):

znam, baby, s njom se je uistinu moglo sve do srca svijeta.

S CRNOM HARPIJOM NA PRAMCU

odmah sam odlučila
razboljet ću se
jednostavno ću dopustiti da me shrva
zapašit ću njome vlasište
premazati šarenicu
ispuniti pupak
zapalit ću se
a zatim odbiti od atmosfere
i polako gasiti na povratku
divan je to prizor
poput vatrometa
tonut ću u blještava prostranstva praznorječja
s pokojom trakom humour noira u kosi
s jednom od onih velikih praznih priča za petama
sve dok mi vlastiti koraci ne budu strani
dok se nebo ne zažari od moje groznice
moj neopozivi udes
moj vlastiti neopozivi udes
je poslušno zasjekao pustinju
baš kako sam htjela
s crnom harpijom na pramcu

KRATKA POVIJEST BOLESTI II

pacijentica je cijelu jednu zimu
robijala u sibirskim rudnicima
i tamo je pod prstima na snijegu
jedne staklene noći
nastao njen otisak
lijep i prozračan
poput balerine boljševik teatra
možda si trebala odabrati toplije mjesto
sprijateljiti se s tigrom
meduzom
južnim zmajevima
nabaviti bat za meso
iz predostrožnosti
rekao sam pomno grickajući vrh olovke
ali samo je tamo
bilo moguće kondenzirati pjege
koje su joj sada
napadale krvna zrnca
i perforirale lijevu klijetku
koja prijeti da se otkine
i zauvijek propadne u bezdan debelog crijeva
i da u njoj zauvijek ostane ovaj misni ton
kojim tako postojano izmišlja povijest bolesti
prikrao sam joj se s leđa i kucnuo je
po žili kucavici
znam da je noću i dalje uzimaš
intravenozno
namignuo sam
a to je tek početak
odvratila je

KAKO SAM TE IZMISLILA

izmislila sam te
komadić po komadić
dok sam robijala u sibirskim rudnicima
na kraju su te haskiji stvarno provukli na saonicama
a ja sam ih pokušala stići
ali bio je dan od sječe
i nosila sam prevelike čizme
kasnije uz vatru
vratile su se oči
a glumica iz jednog starog filma
pružila mi je tvoja ramena
kada se na nebu napokon pojavilo
zvijezde s tvog nosa
staklenke na mojoj polici
već su bile prepune tvojih riječi

AMAZONKE

uvijek nekako dođe taj dan
žbuka krene otpadati sa zidova
i pojave se pukotine
kroz koje se jasno vidi da su pukotine
i zavruga onda cijeli spektar boja
kojim ih premazujete
i zavruga strelice
blagonaklono odapete u ruke i noge
ne bi li posrnule
i napravile šepav zaokret natrag
prema muzeju voštanih figura
i pripadajućih im goblena
zavruga
one su već uzele svoje igle za pletenje
i probole djevojku s krčagom
i dječaka s trubom
tako strasno da su čak i šukunšukunšukunbabe
obrisale hladni znoj s čela
a do ovdje se čulo njihovo složno uimeisusovo
isto ono koje se s koljena na koljeno
prenosi stotinama godina
kao naslijedna bolest po majci
amazonke ih zamjenjuju
potpuno novim ushitima
same poput grete garbo na zalasku

NOVI POREDAK

prošlo je već dosta vremena
otkada si prvi put dopustila da te utješi
kasnije je se riješit nisi mogla
bila je poput predugačkih rukava
stalno u prstima
uselila se u glavu
zajedno s japanskim kuglicama
a olakšanje te podiglo
poput balona ispunjenog helijem
skoro pa si i progovorila
onim naduvanim pačjim tonom
nekakvu pošalicu na svoj račun
o luster si objesila jabuku
i grickala je s rukama na leđima
pred ogledalom si se štipala za obraze
a mekoća te do suza nasmijavala
jednog dana otvorila si prozor
i mrtva hladna
lansirala novi poredak

POTRAGA

da bi došla k tebi morala sam
ukrotiti sve krotitelje zmija i lavova
(a znaš koliko se bojim zmija i koliko su lavovi opasni)
upoznati barem jednog čuvara državnog pečata
(a znaš da su oni rijetka i tajnovita vrsta)
naučiti žonglirati nadzornim odborima
upravljati svjetionikom poput ET-a
i baš kad mi je pogled pukao po cijelom arhipelagu
odlučiš me zazvati skraćenom varijantom mog imena
pa sam se na mjestu ukopala
ne vjerujući vlastitim ušima

šta ti bi da me tako skratiš
i to baš sada
kada sam odlučila izići bez kišobrana
iako se nimbusi roguše
kao da će padati i maske i sjekire

ZVJERKA

za jednu šumsku zvjerku
ležiš neobično blizu vatri
i poigravaš se posljednjim plijenom
koji te slijedio
čovjekolikom vjevericom
s jednim staklenim okom

pored vatre je mreža za ljuljanje
kojom se koristiš spretno poput mornara
u njoj si istraživač bezbrojnih nebeskih crvuljaka
nepomičan i skoncentriran na svako vrtloženje
u kapi nebeskoj
neustrašivi zapisivač priča u tebi
ne bira pravac kretanja
ionako se sve kreće u koncentričnim kružnicama
i završava u jednoj, te istoj točki
ovdje gdje su vatra i mreža

već neko vrijeme ti se prikradam
uz tamtamanje bubnjeva u pozadini
oprezno gradim plan kretanja
prije ili poslije
uho ću položiti na tvoj pupak

KUĆICA ZA GLUHONIJE

moja kućica za gluhonijeme bila je sva
od nasnimljenih tango glasova
bučno uvezenih kratkih priča
i tiho ukoričenih ruskih klasika
ti si u svoju ulazila s pažljivo odabranim držanjem ramena
uokvirena u skupi stilizirani mozaik
i danonoćno prebrojavala nadignute dijafragme
rodbine i svojte

i uopće nije bilo lako izići
sjećaš se
užasno je teško bilo stati na onu vjetrometinu i progovoriti
jezik je bio drvena žličica
rečenice su se gubile zahvaćene praznovjerjem
i zbijale ponad grkljana
pa smo ih laštale dlanovima
i zasipale ušećerenim voćem
stavljale kriješnice umjesto interpunkcije
ne bi li štogod rekle
ne bi li se štogod čulo
a onda si se sjetila
pa si pod nas rasprostrla red baršuna
pa red šantung svile
nekoliko ulica niže
djevojčica je uspjela kristalno čisto dahnuti r
i sve je stalo pucketati i zrcaliti se
poput ukazanja na prozoru
poput slomljenog stakla
trenutak se zažario na nebu poput repatice
i ja sam ga pokušala zadržati mrežom za leptire
ali svemir se već prelomio
i tebi

i meni
i njoj
kućica za gluhonijeme
lelujala je na pučini
malena i zamućena
kao rukom odnesena
na tisuće hvati gustih misli
na tisuće hvati plahih riječi
progurano je kroz vatrene obruče
ne bi li ona groznica
što čvršće sklopila prste nad našim glavama

JA PUŠEM, TI PUCKAŠ

puhala sam balone od sapunice
na svim svojim putovanjima
padali su s aiffela
pretvarali se u staklo na aljasci
lelujali za gondolama
gnijezdili se u dekolteima
mutili poglede
pjenili temzu
osvjetljavali katedrale
puštali da se prođe ispod duge

a onda si došla ti
ja sam puhala
a ti si ih puckala
ne bi da si mi mama

SATI PREKOMJERNOSTI

samo pod cirkuskom kupolom
umjesto neba
samo tih nekoliko večeri
na visoko razapetom trapezu
dodirivala sam tvoje vlastito nedodirljivo biće
neuravnoteženo i šareno
poput yo-yo-a
a onaj prazan prostor
u kojem smo se mimoilazile poput kometa
bio je presavinut do veličine zrna
i gurnut duboko u ključanicu
a mi smo stajale onako sijamski raspložene
čvrsto srasle u korijenu jezika i ušnim školjkama
preko svake mjere prekomjerne
i uzvikivale
ovo ti ide ravno u srce
a ovo tik pored lijevog uha
ovo te pogađa u trbušnu šupljinu
a ovo ti je nešto za pod jezik
sati prekomjernosti
ti divni sati prekomjernosti
moja opsjednutost prepolovljenom mulatkinjom
cirkus medrano
cirkus fernando
mlle la la
tvoje vlastito nikad dodirnuto biće
spuznulo je na moj dlan
i obje smo visjele o koncu
obje smo visjele o koncu
u satima prekomjernosti
divnim satima prekomjernosti
okrenute naglavce

sa sjajnim sječivom pod vratom
s dvije ulaštene topovske kugle u grlu
naše sudbine su kao nikada prije
vlažno pucketale obećanjima o tajnovitosti

ESTETIČARKA

ne treba ti puno
dovoljno je da me samo okrzneš očnjacima
pa da mi se špekule iz džepova
raskotrljaju po cijeloj ulici
praćene mutnim pogledima bivših vlasnika
(dječaka iz susjedstva i poneke djevojčice sumnjiva morala)
u hipu se smežuram do suhe šljive
pa me peglaš cijelu noć
ne bi li ponovo postigla prirodnu veličinu
sreća moja što si takva estetičarka

SUTRA ĆU TI PREDLOŽITI DA ODEMO

sanjam nas u beduinskoj povorci
kako preskaćemo crvene dine
i spavamo u šatoru na rubu svijeta
sanjam nas na mjesecu
kako gubimo tlo pod nogama
i dajemo smiješna imena zvijezdama
a onda skaćemo
na mekano tlo američkog juga
i probijamo se kroz pamuk
do tisuće stabljika udaljenog trijema
i sve to zbog izbljedjelih kombinezona
i slamnatih šešira
koji odlično pristaju uz
promišljanje o novim daljinama
u kojima nas sunce na zalasku
uokviruje u minijaturu

sutra ću ti predložiti da odemo

MINI JU

često se dokotrljaš
ostavljajući gumene medvjediće
i čokoladne mrvice po asfaltu
to je zato što je u tobolcu mini ju
mini ju koji miriše na južno voće
hvata sve radio stanice svijeta čokoladnim antenama
i uporno mi odriče zajednički kadar
tu i tamo žmirne prema meni
i priupita me nešto
od čega se moj mali sputnik
sruši na prvo stablo

VELIKI PRASAK

dok se replikanti ujedinjuju
pod istim stijegom
ti putuješ u novu galaksiju
do samog kraja svijeta
već odavno te zove žamor
na njenim trgovima
i huk najjužnijeg mora
kartu ti je dao revoltirani ciganin
ispipavši je iz šešira punog novčića
a onda ti je namignuo dečko poznat po koraku
(starci ga se odrekli na vrhuncu slave)
domaći u tebi su se promeškoljili od zadovoljstva
pred očima zatitrale nove i supernove

svemir je luna park
misliš u sebi
mjehurić sam na samoj granici svodova
zemlja je sada dovoljno daleko
a ti si dovoljno blizu
napokon će se dogoditi veliki prasak

KRATKA POVIJEST BOLESTI III

slušaj
u najboljem slučaju
samo te je okrznula njena ruka
a ti si nastavila lakirati zrak
kapiss'
zrak
povukao sam je do prozora
kroz koji se jasno vidio
mali princ kako sjedi u svojoj zelenoj dolamici
na crvenom planetu veličine lubenice
a zatim je gurnuo kroz stražnja vrata
do rijeke niz koju se upravo
spuštao kockarski parobrod
i vrisnuo
zar ne vidiš
sve je to tvoja faking izmišljotina
ne postoje ni mali princ
ni pjegava
ni vaša šumska priča
ničeg nema
magla
kapiss'
a ona je onim tankim rukama stala odgrtati zemlju
sve dok se nije ukazalo malo truplo od terakote
a on?
tko je on
upitao sam
vrtni patuljak
nepokolebljivi nagovarač
šaptač bez premca
alfonso
a malo lijevo je

srebrni letač
svjetski putnik
majstor munjevitih odlazaka
svi padoše od iste ruke
očajno će
ovo je dakle tek početak
rekoh odozgo
a što si ti mislio
žmirnula je odozdo

UBOJSTVO VRTNOG PATULJKA

sinoć si ubila jednog vrtnog patuljka
nešto si mu šapnula
i počeo je trljati oči
sve dok mu se ruke nisu otopile
postojani kositreneri vojnici
je spakirao svoju drvenu nogu
i maketu svjetionika
te se skamenio od tuge
a ja sam ostala krvava ispod kože

REZ NA PRAVOM MJESTU

pitaš se od čega živim
i kako mi je ustvari
na ovoj našoj putanji u obliku pereca
ti si obla od uvijanja oko rasvjetnih stupova
umorna od trgovine ugodnim dojmovima
sve češće mi uvaljuješ robu s greškom
i saopćavaš loše vijesti

već si obezglavila priličan broj tratinčica
ni jedne se ne sjećaš
ja pamtim svaku koja me pomilovala

pitaš se od čega živim
živim od preciznih filmskih rezova
i ponekog zatamnjenja

rez na tvoju rastvorenu košulju
na tvoje noge oko moga struka
i porno usne
rez prije svakog pokušaja bijega
rez na nas dvije
mekane i sjajne
poput repića od škampi

NIKAD NE ODUSTAJEŠ

nikada ne ostaješ
tako da ni ne znam
u što se pretvaraš
nakon pola noći
i onih gegova za sretan kraj
moja pulčinelo
moja trbušna plesačice
moja kopelijo
moja pepeljugo
ja najčešće spavam sama
pa nikom ne smeta
što se iz mene po cijele noći
rasipaju crteži kredom
mali krokiji prethodne večeri
ujutro ih pronalazim svuda po sobi
i prije prve kave vješam na telefonsku žicu
a zatim čekam

SMRT NEVJERNOG DRUGA

isprva sam ga samo gledala
sklupčana na dnu kreveta
žmirkao je poput mačke
protresla sam ga i prislonila na uho
bio je zdravo kompaktan
znala sam da samo glumi kontuziju
pa ga premjestih u kuhinju
pod izgovorom da mu je tamo toplije
a onda zavirih kroz ključanicu
mirno je trošio svoje reckice
i dalje te ljubomorno krio
pa rekoh
hall 5000
tvoja odiseja je svršila
mislio je da se šalim
a ja sam ga lansirala
bez odbrojanja
u jedan
pa u drugi zid
zajedno s tvojim slikama
i pustim riječima
ujutro sam dugo sakupljala dijelove
pored njega sam stavila njegov vjerni punjač
i spustila zastavu na pola koplja

NEŠTO JE TRULO U PLEASENTVILLU

nije me briga što si sve uzela
i što si moje bacila kroz prozor
nema tu ničeg bez čega se ne može
lijepo proživjeti dan

u svom malom grčkom restoranu
ja ću ti sama dodavati stvari od porculana
sve su redom nabavljane u 5 do 12
za male pare
slobodno razbijaj lutkice i vaze
otresaj po njima pepeo sa svoje cigare
noge prekriži na jastuku
ostavi otisak cipele na zidu
pogledaj u dno čašici
pa mi pričaj prostote
(znam da ih ima pod svim tim tilom)
pusti priče za malu djecu
nisi ih ti pisala
ne puštaj me natrag
nešto je trulo u pleasentvillu

MOJ NOVI PRIJATELJ

dovoljno je da se prekrijem preko glave
usred bijela dana
ili na bilo koji drugi način zastranim
pa da iz mraka dotutnji
moj novi prijatelj
isprva je samo zurio u mene
a kad netko tako uporno zuri
prije ili poslije mu se obratiš
ili ponudiš onim što ti se našlo u ruci
i možda ga se nikada više ne otarasiš
a možda nećeš ni htjeti
ovom mom nije puno trebalo
i već je znao sva moja tajna mjesta
na kojima krijem kuba cigare i kožne rukavice
satima smo dijelili pogled na plafonjeru
i gravirali imena na pljoske
šutim o njemu
previše je zlobnika koji bi rekli
ah, šizofrenija
a on bi onda šiznuo od bijesa
i ja bih se možda pokolebala
iako znam da nitko od njih
nije tako dobar poznavalac
aerodinamike ljubavnika

BILO TI JE SVEJEDNO

dok si reckala crvene vrpce
i lomila krokant
kratkim karate potezima
malo tko je mogao znati
da se upravo sprema kiša meteora
i da bi ustvari trebalo
uključiti galaktički štit
u stilu starih grčkih skeptika

umjesto toga
pretvarali su se da ne vide
kako su ti usne izgrizene iznutra
kako ti se hruštevi roje pod kožom čela
i kako ti onaj krokant jedu iz ruke
iako je hladna poput sječiva
od nehrđajućeg čelika

ma što sada govorila
bilo ti je svejedno
što putujem po svijetu
i bušim male rupe u kamenu i ledu
te ronim na dah s tvojom kosom u zubima
i što svakog trenu mogu završiti
s harpunom u desnom obrazu
i vodenim mjehurićima u plućima

KADA ODEM

kada odem otići ću kroz prozor
spustit ću se niz fitilj za punoga mjeseca
i odzviždukat u andaluziju
s naramkom tvojih stihova
i pametnih konstrukcija
pisat ću pikareske
poput tebe
i tvrdo ukoričene prodavati ih
buntovnim damama u ćorsokacima
a one će ih kriti u pijesku svojih terarija
i čitati za vrijeme nogometnih utakmica
a svaka buba okrenuta na haubu
postat će nezamislivo dirljiv prizor
no figuerasu neće zafaliti
ni jedno jedino jaje

CEPELIN

jednom kad se naš cepelin spusti
širokim pokretom ruke
pokupljenim u nekoj opereti
odapet ćeš strelicu
u krošnju cepelina
a stazu od hermelina
zamotat ćeš poput večernje haljine
i zadić je iznad koljena
kao da se spremaš otrčati kući
odaju te samo billbo bagins stopala

APETIT

ti i taj tvoj apetit
postat ćeš debela
na kraju ćeš prsnuti
kao onaj debeljko iz monthy pytona
dići će se gadna prašina
i spustiti
jednom će netko dletati zidove
i s gađenjem otfrljaciti
mali očnjak
u kanalizacijski odvod

OPET VOLIŠ NARANČASTO

tvoja peglica je tako prokleta plošna, kažeš
i zijevanjem usisavaš sva naša mjesta
u svoje debelo crijevo
vrijeme je da te gurnem u nekakav foto album
pa da sve postane stvar slučajnosti
da nam šanse budu 6/45
osjećam kako ti se ponovo lijepe tvoje narančaste stvari
za ruke i stegna
i kako mi sve češće mašeš bijelim rupcem s palube
a onda se praviš da je riječ o najobičnijoj papirnatij maramici
znam
uskoro ćeš kazat nešto poput
dosta mi je ove vijavice
i zbit će se maca pored tople peći
a ja ću se pješice vratiti na sjever
peglica je ionako bila na dug

MOJA FRIDA

moja frida je odlučila otići
iako će joj se tamo vratiti astma i mrena
prorijediti obrve
a haljine ostati bez pruga i opruga
moja frida je odlučila otići
a tapetić trave koji sam vukla svuda za nama
gurnuti duboko u spremnicu
pored zaboravljenog chardoneya

naš zvjezdarij, pjeskarij i cestarij
neka prekrije stoljetna prašina
neka se osuše i smežuraju
neka ih pojedu moljci
nigdje jednoga traga o nama nisu sačuvali
ti pusti kilometri
te puste zvijezde padalice

naslikaj me moja frido
sa slobodnim rasporedom rana i ožiljaka
da vidimo ima li smisla ostati
da vidimo što će uopće ostati
da vidimo treperi li to što ostaje
na kraju mi istresi malo cukra na rane
moja mala cuker-maherice
u prahu

PRIČAJ SA MNOM

zašto me puštaš da skapavam od gladi
ima i bržih načina da se netko usmrti
da nestane
zašto me stanjuješ
gdje me namjeravaš uglavit
na policu s knjigama
u knjigu samu
trebaju ti nove kazaljke na satu
ok, samo neka bude džepni
znaš da ne volim svjetla pozornice
strpaj me negdje gdje je toplo i usko
u čarapu, možda
ili podstavu kaputa
obavij me onom svojom
ultramarinskom plahtom
i pošalji negdje
gdje se živi od školjaka i spužve
tiho i s puno nade
ostavljam ti svu svoju ušteđevinu
ušuškaj se pokraj našeg the enda
pričaj sa mnom

SUĐENJE

na optuženičkoj klupi
klupko vune probodeno iglama

tužiteljica
crna pupasta mačka
prilično iznervirana sporošću pravde
ponavlja po stoti put

na kutiji je jasno pisalo
garantiram zabavu do iznemoglosti
a mučki mi je pokušalo isplesti džemper
zidne tapete
čarape

sudac s rolat frizurom
promiješa par utega na vagi
i napokon zaključi
rasplesti i pretvoriti u crtu na EKG-u

IZUZMITE ME OD POSJETA ŽALOVANJA

rado bih te povukla
i ovoga puta
uz skale, pa niz ulicu
dok se grad ne ugasi
dok nam kaledioskop
ne prsne pred licem

ali šal ti se upleo oko noge od stola
a lice ti zbog toga i nije previše žalosno
pa odlučim ne forsirati više
vidim
stare slike si vratila na kantunal
preslušavaš cd-e revijalne glazbe
i lomiš ruke u stilu kućanice

vrijeme je da potražim izgubljene godove
i organiziram tihi pogreb
molim vas izuzmite me
od posjeta žalovanja

SVI GRADOVI NA RAZGLEDNICAMA SU ISTI

svi gradovi na razglednicama su isti
posebno noćne panorame
svijetla i prozori su raširena pojava
i znam da ćeš
pozdrave iz charlstona
i pozdrave iz mar de plata
nakon nekog vremena
ubacivati u ladicu nepročitane
misliti ćeš
pa otud si me već pozdravila, zaboga
jednom kad se vratim bit ćeš stara i zimogrozna
a ja ću te grijati pričama
o francuskim crkvicama
i rumunjskim maglama
hvalit ću se adresama zanimljivih stranaca
i fotografijom ulovljene sabljarke
a one kreolke iz new orleansa
tamo te nikada neću odvesti
sve su ti redom nalik

KOTLOVINA

na prozoru sazrijeva žega
fasada se ranim jutrom povija pod suncem
zavjese lelujuju poput indijskih plesačica
zapletene u ostatke stvarnosti
zrak je rastopljeno staklo
grad se puši
ja pušim
kroz raskriljene prozore automobila
frcaju žvake i opušci cigara
na asfalt natopljen maslinovim uljem
dobacujemo majku jedni drugima
ulaštene metalne muhe ginu na šoferšajbi
frckajući smeđim žilicama po staklu
kojeg su na pumpi oprali srednjoškolci
krčkamo se u loncu s kotlovinom
černobil kočnica i tankih živaca
sintetika natopljena znojem
veliki blještavi pisoar
na radiju javljaju
da požar pustoši miljama daleko
tvoje ruke u širokim zaveslajima
klize pučinom
u ušima mi zuji od tišine tih pokreta
usne oblikuješ u TIMBEEER
pokušavam ostati uspravna
ali se lomim ploštimize
ostajem sjediti na svom kolcu u izlogu pečenjarnice
povorka je nadomak centru

INDIJANSKO LJETO

sjećaš li se onog indijanskog ljeta
i njegovih boja
pitam dok zakuhavaš mrtvu tišinu i nabireš celo
kao da nikada nije bilo ni krvi, ni baruta
ni onih zvijezda zornjača
ni zvijezda, ni sazvizda iznad jarbola
kao da se sve bitno nije dogodilo upravo onda
u onim crvenim noćima
dok su džepovi bili prepuni jokera

već sam htjela staviti i malu tetovažu
vodila bi od vrata
a u podpazušju bi se skutnila divlja mačka
omekšala od topline i tišine
no tebi se već okamenilo novo lice
ukradeno s kakvog gradskog trga
uramljeno u težak, pozlaćen okvir
strogo i daleko
kakva već je spomenička baština

već unaprijed mrziš golubove
želiš da te ulašte poput chevroleta
poput cipela fićfirića
ne sjećaš se da su naši pjesnici
uvijek bili pjesnici rođenih lovera
iskreni poput rođenih ubojica
da se često nisu ni češljali
ni rezali nokte
ne možeš se više oteti šutnjom
sve najbolje i najgore od tebe
je prošlo kroz moj želudac
ostalo je u prstima
sagraditi te mogu zatvorenih očiju

TRČIMO POSLJEDNJI KRUG

sve je pripremljeno
žice na gitari zategnute
petne žile isto
naš crvuljak širom otvoren
u njemu izgreban leluja vrli novi svijet
za stolom
moj grimiz i tvoj ljupki oker spojeni u laktovima
u slobodno vrijeme
rame uz rame
trčimo naš posljednji krug
lijevo uho sam izgubila nakon prvog pucnja
starter bogami ne koristi ćorke
opružena pred bradatim gospodinom
u haljini jednostavna kroja
šutim u izobilju
na pitanje
jedem li još uvijek školjke
kažem
pustite to
imate vi dovoljno svojih problema

MEKSIKO

te noći na ljetnoj terasi svog prijatelja
čitala si mi pjesme silovite meksičke pjesnikinje
od koje se zrak uskovitlao
a komadić zemlje na kojem sam stajala
postao užasno uzak i groban

čitala si je s kastanjetama u zglobovima
i tekilom među bedrima
i već sam pomislila da se vraćaš
ali oči koje sam zatekla nisu imale veze
s meksičkom pjesnikinjom
ni sa mnom
pa sam odustala od toga da ti kažem
kako sam se još kao djevojčica hranila žar pticama
toliko da su mi opernatile ruke
i kuda god njima posegnula
sve se nekako izdizalo i fjučalo i frčalo na sve strane
moje noći su se uvijek caklile i pucketale poput vlažnih grančica
i čim sam se dočepala nogu
počela sam bježati splavom niz rijeku
do samoga ušća

kasnije sam odlazila vlakom milje i milje daleko
i mnogo toga sam ugledala samo na trenutak
kroz zamagljen prozor
i mnogo čizama sam potrošila
do prstiju
prevrćući kamen po kamen
čašu po čašu
grad po grad
ne bi li te negdje u tom zapetljaju crijeva, jezika i makadama pronašla
ono što ti je iscrtalo tragove iskrenja na leđima

nije te htjelo porobiti
htjelo te samo utisnuti u prostor između ključnih kostiju
mjesto na kojem se najjasnije čuje žila kucavica
koje snajperisti nikada ne pogađaju
malo sklonište za ranjene ptice i odbjegle cvrčke

MEMENTO

na tisuće porculanskih strelica
još uvijek pada
pod kožu mi se zavlači staklena vuna
iz vlažnih haustora
iz tvoje glave
preskače me paragranica exclusiv
ovaj grad mi nikada nije bio dom
iako se cijela obitelj sijamskih blizanaca
već godinama trudi
da mi stvori komadić neba
po cijenu da zbog njega život zagubi
čitava vojska naoštrenih zlačanih pčela
teškom mukom dotjeranih
u najnovijim modelima perilica
posljednjeg centrifugalnog krika
ujutro se svejedno budim izgrebana do krvi
noću redovito sanjam
kako niz zavojite kamene stube
kotrljaš malo sirius sunce
koje kada te ugleda
vrijedno stane mahati repom
ne znajući da ćeš ga
kao i mene
zalijevati hladnom vodom
sve dok mu se plameno srce ne raspukne

RASKOLJNIKOV

čak i onda
kada je tvoje lice bilo meko prebačeno preko mog
zrakom je zujalo
na tisuće malih demoni
koji su se u moju dušu izljevali poput rastvorenih lignji
a ti si im pri slabom svjetlu pomagala sakriti uže
kojim je pridavljena bujica riječi
i krvavi nož
kojim sam raskoljena
na ono nešto umotano u dječju dekiću
što još uvijek miriše na vaniliju i zelene jabuke
i ono drugo što krvari poput bijesne životinje

u ovoj tišini
koja podsjeća na ocean
i zmijsko gnijezdo
raskolio me
raskoljeni raskoljnikov
poduprt onom raskošnom groznicom
i svojom krvavom pravdom
i više nije preostala ni jedna jedina misao
koju nisam okusila
koju ne vezujem oko vrata
koju ne raspirujem otrovnim dahom
svo ono znanje koje mi je ranije promaklo
utrljao mi je raskoljeni raskoljnikov
svojom sjajnom sjekirom
posred snova

VITA JE FINITA

nisam dobro vidjela
sijevalo je
i često sam morala zatvarati oči
nad šoferšajbom je bljeskalo
bez osvrtanja molim
gledaj naprijed
naprijed gledaj
tvoji odlasci su zauvijek izgubljeni
razasuti leže pored ceste
zajedno s pregaženim mačkama
i zgužvanim kutijama cigara
tvoju granu otpilila je korporacijska vatrogasna družina
montparnasse i montmartre zakračunali su vrata
plesalicama su iskočile modre vene
žongleri se ne žele igrati vatrom
huckleberry je kupio tucet kravata
alfonso je spuznuo pod zemlju od srama
towanda je nestala duboko u amazoni
u smrznutom ribnjaku pridavljena su sva tvoja čuda
ni sto japanskih stručnjaka ti ne može pomoći
vidiš kako se boja razlijeva
morat ćeš suziti tu elipsu koju opisuješ
ako ne želiš završiti u kazalištu sjena
s pregršt vlastitih kostiju pod nogama
vrati matrikulu i srebrni pištolj
laneno odijelo i mali kockarski parobrod
tiho ih vrati natrag u tišinu
i ne vjeruj više stvarima
kojima ne možeš uzeti gipsani odljev
sve je ok
život je živ
vita je finita

KRATKA POVIJEST BOLESTI IV

pacijentica je sićušnim pogledom okrnula mene
a zatim iz rorscahovih mrlja
iscrtkala splav od čvrsto poslagane hrastovine
i rekla
jedro je od najbolje tkanine ovog dijela svijeta
u kutu je džepni jazz bend
baš kako ona voli
u mom trbuhu užarene borove iglice
koje iskre crveno i zeleno
hej, kako je samo pjegavo nebo tamo
pod kišom padalica pucaju membrane
i nema druge nego trčati
najbrže što se može
tamo gdje se ona razlijeva
skliska poput mlade ribe
nema druge nego skinuti se
i leći pod uzano stakleno zvono
čekati
dok zvjezdani prah dobuje mrtvu tišinu

Helena Burić

Rođena 1973. u Splitu. Završila Pedagoški fakultet u Splitu. Piše poeziju i prozu. Objavljivala u Zarezu, Vijencu, Knjigomatu, Trećem trgu, Libri liberi, Poeziji itd. Uvrštena u zbirke kratkih priča *Vampirske priče* i *Da sam Šejn*. Dobitnica nagrade Fran Galović za kratku priču 2007. godine.

Biblioteka Mali rakun

knjiga 30

Helena Burić

KRATKA POVIJEST BOLESTI

© 2008 Helena Burić

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2008, 2015, 2016

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Aleksandra David

Urednici

Krešimir Pintarić
Dario Grgić

Fotografija

© #5491829 / Fotolia.com

ISBN 978-953-6924-75-2 (HTML)

ISBN 978-953-345-201-2 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-202-9 (PDF)

ISBN 978-953-345-203-6 (MOBI)

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu

Grada Zagreba i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.